

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

VI. Si sapiens fueris, tibimet ipsi eris: si autem illusor, solus portabis
malum. Prov. 9. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

V. I.

Si sapiens fueris, tibi met ipsi eris: si autem illusor, solus portabis malum. PROV. 9. 11.

1. Considera tantundem esse in scriptura Divina, cum dicitur *sapiens*, ac cum dicitur *justus*, quia vera sapientia in sanctitate consistit. *Plenitudo sapientie est timor DEI.* Eccl. 1. 20. Jam vero si justus fueris, quocumque modo, tibi proderit. Plenitudo justitiae tres partes habet, nam ternario numero perfectio completur. Et ideo plenam justitiam habere non potes, nisi justus fueris in te, justus cum proximo, justus erga DEUM. Justum erga DEUM faciunt omnia obsequia, quae Religionis vocantur. Justum cum proximo officia fidelitatis, charitatis, justitiae. Justum in te exercitatio reliquarum virtutum, quae in te ipso complentur, uti sunt Verecundia, Mortificatio, Mansuetudo, Puritas, Obedientia, Humilitas, Patientia, alique innumerae. Imple igitur ex his quocumque genus justitiae, lucrum erit tuum. *Si sapiens fueris, tibi met ipsi eris.* Nam si justus in te fueris, *Tibi eris*, ut manifestum est, quia totus profectus est tuus. Si justus fueris cum proximo, *Tibi eris.* Quia fieri quidem potest, ut ex eo, quod tu pro illius utilitate agis, ipse non proficiat, fieri potest, ut fidelitate tua abutatur in malum, ut aeger non sanetur quibuscunque charitatis officiis, quae ipsi exhibes, ut edoctus non discat, admonitus

non respiciat, stimulatus ad bonum non convertatur. Fieri potest, ut male impendat illam ipsam pecuniam, quam ex justitiae debito persolvit. At fieri nequit, ut in his casibus tu nullum referas commodum. Denique si justus fueris cum DEO, multo amplius *tibi eris*, quia DEUS nihil utilitatis accipit ex eo, quod ipsi praestas, obsequio. *Quid prodest DEO, si justus fueris?* Job. 22. Et tamen ita te remuneratur, ac si acciperet. Quam pulchrum igitur est operari bene haec est negotiatio, quae nunquam fallit: *Si sapiens fueris, tibi met ipsi eris.* Perpendo, quantum voles, non invenies hoc dici posse de aliis opibus quam virtutum. Si frumentum seminas, non es securus de messe, si ad mensam vel centum exponas, non es securus, at si bene agas quocumque modo, securissimus es: *Seminanti justitiam merces fidelis.* Prov. 11. 18.

2. Considera quemadmodum in scriptura idem est *Sapiens & Justus*, ita idem omnino est *Illusor & Impius*. Proinde sicut cum justus fueris, tuo lucro eris, ita damno tuo ceder, si fueris impius. *Si autem illusor, solus portabis malum.* Verum est, illum videri proprie illusorem, qui aliter agit, ac pra se fert, quia qui sic agit, te decipit, tibi illudit, & est similis iturori. Unde in scri-

scri-

scripturis sacris tria recensentur genera impiorum, qui illusores dicuntur. Quidam sunt illusores sui ipsorum, alii sunt illusores proximi, alii verò DEI. Illusores DEI inter Christianos ut plurimum sunt illi, qui accedunt ad orationem, ad Chorum, ad Templum quasi DEUM honoraturi, & deinde ita se gerunt, ut potius contemptui habeant: quia honorant animo distracto, confabulantur, garrunt, & sub ipso Missæ Sacrificio omnem oculis juvenilem licentiam indulgent. Isti similes sunt Hebræis, qui nocte Passionis genua flectebant ante Christum quasi adoraturi, & adorando illudebant stultè opinantes se non conspici, quòd velum ejus oculis præcenderent. *Et genua flexi ante eum illudebant ei dicentes: Ave Rex Judæorum.* Matth. 27. 29. Illusores proximi in genere fidelitatis sunt præcipuè oratores sacri, qui evadunt in suggestum, quasi inflammati studio populorum utilitatem promovendi, & deinde solam delectationem procurant adulterando legitimos sensus scripturæ, jocando, delirando quasi per phrenesin, & insanas etiam facetias profereudo, ut plausum conquirant. Hi sunt illi similes, de quibus D. Petrus dixit: *Veniunt in novissimis diebus in deceptione illusores, juxta proprias concupiscentias ambulantes, dicentes, ubi est promissio?* 2. Pet. 3. 3. Quandoquidem isti præcones adulterini omnem fidem tollunt verbo Divino, more hæreticorum, quamvis isti magis faciant apercetè. Illusores proximi in ge-

nere charitatis præcipuè sunt illi profocii, qui laudare se simulantur purum, purum, modestum, & reverentibus illudunt, & ludibrio habent, quod quid agis boni. Isti sunt pueri insolentes in volentibus, qui videntes Eliaz ascendere per clivum, ut tederent Betel, specie ammantium ad assensum ipsum irridebant: *Cumque ascenderet per viam, pueri parvi egressi sunt de civitate, & illudebant ei dicentes: Alacur calve, ascende calve.* 4. Reg. 2. 23. Illusores proximi in genere justitiae præcipuè sunt illi divites, qui cum loquantur se inuitos contractum non modo justum sed favorabilem pauperum interim exungunt, quidquid in venis sanguinis, per ulcetas, quasitas substatas, & lites, quas dein movent. Isti similes sunt Ægyptiis, qui se gerebant quasi multiplicatis laboribus cupientes promovere quæstum Hebræorum, & re ipsa opprimebant mercede negantes. *Oderantque Filios Israël Ægyptii, & affligebant illudentes eis, atque ad amaritudinem perducebant vitam eorum operibus duris, luti & lateris, omnique mulatu.* Exod. 1. 14. Sui ipsorum illusores denique sunt, qui mille modos quarunt decipendi seipos, & per suasum habent se bene sibi velle, dum volunt malè. Ejusmodi sunt innumerati, omnes scilicet peccatores, sed præcipuè Christiani. *Novissimis temporibus venient illusores secundum desideria sua ambulantes non in pietate.* Jud. 1. 18. Illorum insaniam duos maxime produnt, procuratio mali, & abusus mediorum. In malo procurando illu-

illusionibus pleni sunt, quia excogitatis rationibus persuadere sibi latuunt, peccatum exiguum esse malum, juvenilem quandam licentiam, elegantiam, imò opus honorificum, quò majore libertate committant, & in eo vivant quietius: *Stultus illudet peccatis.* Prov. 14. 9. Pleni quoque illusionibus sunt in abusu mediocum, tum eorum, quæ disponunt impium ad excusandum se malo, tum illorum, quæ hoc tollunt. quia ostentant se, quasi etiam ipsi more aliorum concionibus, congregationibus, conferentijs, sermonibus intersint, sed ex his, quæ audiunt, nihil ad se pertinere credunt, sed ad alios, reprehensione digniores: *Qui illusor est, non audit, cum arguitur.* Prov. 12. 1. Nec istud solum, sed præterea videri volunt more aliorum frequentare Sacramenta Confessionis & Communionis sacræ, & id tamen verum non est: sed sacrilegia committunt, quia interim corde retinent amorem culpæ, verà pœnitentiam & proposito destituti. Quærent Sacerdotem imperitum, & in Sacramentis illis ministrandis rudiorem: non cupiunt agnoscere obligationem, quam habent fugiendi occasiones mali, restituendi honorem vel bona ablata, dandi veniam petenti: interdum nec peccata commissa integrè confitentur. Omnibus his, quibus satis est quocumque modo accedere ad Sacramenta, sine dispositione requisitâ, inelamat I-faas: *Et nunc nolite illudere, ne forni constringantur vincula vestra.* II. 28. v. 22. Tu vide, an non hodie in ipso

R. P. Rauli Segneri *Manna Anima.*

orbe Christiano invenire sit tantam multitudinem Illusorum, ut merito formidare debeas, ne tu quoque in illorum numero censearis. Cave ne quâ in re illudas DEO, illudas proximo, illudas tibi: semper enim tu demum eris illusor: *si autem illusor, solus portabis malum.*

3. Confidera, si tu fueris ex numero illorum, qui ludunt se ipsos, sine dubio *solum fore, qui portabis malum.* sive enim contemnas peccatum, sive remedijs abutere, damno tuo cedit: *Moluntur fraudes contra animas tuas.* Prov. 1. v. 18. Sed non minus etiam *solum portabis malum*, si fueris è numero illorum, qui proximo illudant: quia pluribus equidem memorata, & ita *Malum creabis etiam alijs.* nihilominus denique tibi soli incumbet onus pœnarum, quin vel unus te sublevert in his perferendis, atque ita è contratio *solum portabis malum.* Putasne leviora tibi fore tormenta Inferorum, quòd eò plures tecum adduxeris, qui simul ardeant, fremant, ululent? Imò id ipsum tibi gravius accidet, quia duplici pondere premeris, culpæ propriæ, & alienæ. Videbis interim illos miseros cruciari tecum, fateor, sed non loco tui: *Unusquisque onus suum portabit.* Gal. 6. Si fueris ex illusoribus DEI, quid tecum fiet? si unquam aliàs, tunc certè *solum portabis malum.* quia totum illud genus ludibriortu, quod contra ipsum usurpas, in tuum denique caput redundabit. Ille eodem semper modo in Throno suo

suo beatus confidet, & te ridet, qui tam audacter illum injuriis laceffis, illi insultas in conspectu oculorum, quos jam non velatos sed apertos habet. *Ipsè deludet illusores.* Prov. 3. v. 34. Ecce! quid illic Dominus in caelo faciat, ludit illusores suos. Ludit in presenti, dum illis non opinantibus supervenit, miscendo toxicum voluptatibus, in quibus mel se reperturos sperabant, gloriae contemptum, jacturam lucri; & magis ludet in futuro:

cùm enim dixerint ut fideles *Casti Domine Domine aperi nobis;* ipsi spondebit: *Nescio vos.* Matth. 23. v. 11. Inunc, & conjungere istis verbis huic Illusoribus, quasi quibus aliud quàm ludos faciant. Imò hi sunt peccatores coram DEO nempe abominandi, quia sunt facti illusores. Illudunt sibi, illudunt proximo, & quoad possunt, illudunt Abominatio Domino est *quasi illud.* Prov. 3. v. 32.

VII.

Filios enutriivi, & exaltavi: ipsi autem spreverunt me. II. 1.

1. Considera tres esse status, in quibus spectari possunt filij alicujus Patris. Primus est servorum, alter liberorum, tertius heredum. In statu servorum versantur, quamdiu ut minores subsunt tutoribus, à quibus gubernantur. In statu liberorum, quando jam adulti potestate tutoriâ exierunt. In statu heredum, cùm jam adepti sunt hereditatem seu opes paternas.

possessionem Patrimonii, quod est clara DEi visio. His positis facile agnosces, qui sint illi filii, de quibus hoc loco tantopere queritur Dominus. Certum est Beatos non esse nam isti tanto fervent amore Patris ut illum perpetuò laudent, non spernant. Superest ergo, ut sint fideles antiqui vel novi Testamenti. Ergo ad hoc non negaverim questum esse in fidelibus antiquae legis, quales erant Hebraei, sed longè magis de fidelibus novae Legis, quales sunt Christiani. Nam ut ut illi essent verè filij, vix utquam DEUS hoc illos nomine honoravit. Plerumque eos appellavit servos suos, partem suam, populum suum, dilectos suos. *Et tu Israel serve meus.* II. 13. v. 19. *Concileverunt partem meam.* Jer. 12. v. 10. *Conselamini populo meus.* II. 40. v. 10. *Partem Israel, & dilexi eum.* Os. 11. v. 1. Ex-
pres